

Οι πολιτικοί πρόσφυγες και οι καπιταλιστικές κόττες

Ο Αργύρης Κοβάτσης ή Δημητρίου, Σλαβομακεδόνας πολιτικός πρόσφυγας, με την άδεια επιστροφής στην Ελλάδα κατά την δεκαετία του '80, έγραψε ένα βιβλίο με τον τίτλο «Στου Γράμμου και του Βίτσι τη ράχη περπατώντας η δόξα μονάχη». Το βιβλίο αυτό παρουσιάζει κάποιο ενδιαφέρον, όχι γιατί παρουσιάζει

τα «κατορθώματα» των κομμουνιστών και ιδίως του ίδιου του Κοβάτση (είναι χαρακτηριστικό ότι κάπου 30 σελίδες από το βιβλίο του, αναλώνονται στην ανακάλυψη και σύλληψη ενός «χαφιέ», μετά από σχέδιο δικό του), αλλά λόγω της αναφοράς στην καθημερινή ζωή των πολιτικών προσφύγων στις χώρες του Παραπετάσματος. Έχοντας ως δεδομένο, ότι οι αμετανόητοι κομμουνιστές (κι ο Κοβάτσης ανήκει σ' αυτούς), στα βιβλία τους είτε ψεύδονται, είτε λένε μισές αλήθειες, είτε και τα δυο μαζί, θα πρέπει να υποψιαζόμαστε ότι κάποιες αλήθειες που παρουσιάζει σε σχέση με τη ζωή των πολιτικών προσφύγων, είναι στην πραγματικότητα πολύ πιο οδυνηρές.

Στις σελίδες 224-225, με βάση την αναφορά του Κοβάτση στα σοβχόζ (κρατικά αγροκτήματα), παίρνουμε μια ιδέα για το τι εστί «κομμουνιστικός Παράδεισος» ...

Φτάνοντας στο ΣΟΦΧΟΖ μαζεύτηκε ο κόσμος. Πήγαμε στη συνέλευση, εγώ, ο Τζίμης και ο Παπαδόπουλος Χρήστος. Τζίμης και Παπαδόπουλος ήταν οι τοπικοί υπεύθυνοι για τους Πολιτικούς Πρόσφυγες στο Σοφχόζ.

Προτού αρχίσει η συνέλευση, ο Τζίμης με σύστησε, λέγοντας ότι θα είμαι στη θέση του Καρανίκα, ο οποίος είχε ορισθεί γενικός υπεύθυνος όλων των Σοφχόζ. Μετά έδωσε τον λόγο να μιλήσει όποιος θέλει. Πρώτα, πήρε το λόγο ο Νέστορας. Καταγόταν από την Κρυσταλλοπηγή Καστοριάς, όπως και οι περισσότεροι Π.Π. στο Σοφχόζ αυτό.

«Τι προκοπή θα δούμε εμείς εδώ, σ. Αργύρη, όταν μας καθοδηγεί ο χωριανός

μας που ήταν Σαμαρτζής;», εννοεί τον Παπαδόπουλο, «ο οποίος στην Κρυσταλλοπηγή έφτιαχνε σαμάρια για τα άλογα και τα γαϊδούρια;». Συνεχίζοντας ο Νέστορας είπε για τη δύσκολη εργασία στα χωράφια, το φαγητό στο κοινό καζάνι, τα λίγα λεφτά του μεροκάματου, τις συνθήκες διαβίωσης σε κοινοβιακούς χώρους, και το κυριότερο, το ζήτημα για την ένωση των οικογενειών, με τα παιδιά τους να ανταμώνουν, που βρισκόντουσαν σε άλλες Λαϊκές Δημοκρατίες.

Ο Νέστορας ήταν πολλά χρόνια στην Αμερική και, όταν γύρισε στο χωριό του, έκανε τον οδοντίατρο με απλές τανάλιες, έβγαζε τα δόντια σ' όποιον τον πονούσαν. Για τα ίδια θέματα όλοι σχεδόν μίλησαν και το σοβαρότερο για τα παιδιά τους, που ήθελαν να ανταμώνουν. Για μια στιγμή σηκώνεται ένας, Χρήστος λεγόταν, από ένα χωριό του Βίτσι, το Κώττα. **«Συναγωνιστή Αργύρη», μου λέει, «πιστεύω να με θυμάσαι από το χωριό. Στο σπίτι μας μένατε με τους αντάρτες. Τώρα εδώ που δουλεύουμε δεν μπορούμε να τρώμε το φαγητό από το καζάνι και αγόρασα δύο κότες να 'χουμε να φάμε και ένα αυγό με την μπάμπω. Ο Καρανίκας σε προηγούμενη συνέλευση με ανέβασε στη σκηνή και άρχισε να φωνάζει ότι εγώ παραβίασα τον Σοσιαλισμό, και με το ατομικό νοικοκυριό που έκανα, με τις κότες, ανέβασα τον Καπιταλισμό».**

Πετιέται ο Τζίμης, το τσιράκι του Καρανίκα, και του λέει του Χρήστου: «Δεν σου είπα ανεβάζεις, αλλά αναβιώνεις τον Καπιταλισμό». Τότε εγώ φώναξα να ακούσουν όλοι, στην Σλαβομακεδονική γλώσσα «όχι γιατίσε, αλλά αυγό», που είναι το ίδιο πράγμα. Χαμογέλασαν όλοι, αλλά ο Τζίμης πικράθηκε περισσότερο, όταν είπα ότι ο Καρανίκας έκανε μεγάλο λάθος, για την παρατήρηση που έκανε στον Χρήστο για τις κότες.

[...] Την άλλη μέρα πήγα στο Σοφχόζ Βόλκοβο. Εκεί ήταν κάτοικοι του χωριού Μοσχοχώρι και μερικοί από την Κρυσταλλοπηγή. Και εδώ «NAS NAROD (Δικός μας Λαός)». Όλοι με γνώριζαν. Υπεύθυνος ήταν ο Τάσος Μησιόφσκι. Του είπα ότι ήρθα στη θέση του Καρανίκα. Δεν το πίστεψε και φοβόταν να μιλήσει, όταν του είπα ότι θέλω να μάθω πώς ζουν και τι προβλήματα έχουν. Μιλήσαμε ανοιχτά

στη γλώσσα μας. Ξεθάρρεψε κάπως και μου τα είπε χαρτί και καλαμάρι όλα τα προβλήματα. Κατάλαβα όμως, πως τους απασχολούσαν και άλλα, αλλά «τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά». Τους φώναξα όλους. Μαζεύτηκαν στη λέσχη.

Τους είπα ότι εγώ θα είμαι μαζί τους και, αφού άκουσα τα προβλήματά τους, διαπίστωσα ότι τα ίδια ήταν και εδώ. Το ίδιο ζήτημα, όπως με τις κότες στο άλλο Σοφχόζ, έτσι και εδώ, αλλά ο άνθρωπος φοβήθηκε ή ντράπηκε να το πει φανερά στη συνέλευση και στο τέλος ήρθε κοντά μου και μου λέει σιγανά, για να μην ακούσουν οι άλλοι: **«Αγόρασα μια γίδα, να 'χουμε το γάλα, το πρωί με την μπάμπω μου. Ήρθε ο Καρανίκας, με ανέβασε στη σκηνή εδώ στη λέσχη και υποχρέωσε όλους τους χωριανούς μου να με φτύσουν, διότι παραβίασα τον Σοσιαλισμό και αναβιώνω τον Καπιταλισμό. Φοβήθηκα μήπως με περάσουν και για Τιτικό και ζάρωσα χωρίς να βγάλω μιλιά. Σε παρακαλώ μην το πεις πουθενά αυτό»**. Λούκρης λεγόταν στο επίθετο. Φώναξα τον Μησιόφσκι και τον ρώτησα αν συνέβη τέτοιο πράγμα. «Το ξέρω, αλλά δεν θέλησα να σου πω τίποτα, διότι δεν ξέρουμε αύριο με ποιόν έχουμε να κάνουμε. Θα μας κατηγορήσουν για τιτικούς όλους», μου είπε ο Μησιόφσκι, «αν ανοίξουμε το στόμα μας».

Κάποιοι, ίσως, θα χαμογελάσουν ασυναίσθητα με αυτό το φαιδρό περιστατικό. Δεν είναι όμως καθόλου για γέλια, αν αναλογιστεί κάποιος, πως σε περίπτωση επικράτησης των κομμουνιστών κατά των Εμφύλιου, περιστατικά τέτοιου είδους, ενδεχομένως θ' αποτελούσαν μια καθημερινή πραγματικότητα, σε μια Ελλάδα που θα είχε μετατραπεί σ' ένα απέραντο σοβχόζ, όπου τον πρώτο λόγο θα είχαν τα κάθε λογής σταλινικά αποβράσματα. Ο χωρικός, έστω και με την φτώχεια να τον μαστίζει, το αβγό και το γάλα το είχε πάνω στο τραπέζι του. Εφ εξής όμως, αυτό το αβγό θα έπρεπε να το μοιράζεται στα συσσίτια του κρατικού νοικοκυριού και η...παράνομη κατοχή του, θα μπορούσε να έχει συνέπειες, τόσο για τον ίδιο, όσο και για την οικογένειά του.

Το κωμικόν του θέματος, αναδεικνύεται παρακάτω, στις σελίδες 246-247, όπου ο Κοβάτσης παρουσιάζει ως, περίπου κατόρθωμα, την απόκτηση μερικών οικόσιτων ζώων (οι Πολωνοί, σε αντίθεση με τους εκ της Ελλάδος σταλινίσκους, στην πραγματικότητα δεν απαγόρευαν, αυτή την μικρή...καπιταλιστική παρέκκλιση).

Φαίνεται όμως πως το γάλα, είναι πιο θρεπτικό στην εξορία, απ' ό,τι στην ίδια σου την πατρίδα...

Όταν βγήκαν επιτροπές στα παζάρια και χωριά για αγορά αλόγων και αγελάδων, βρήκαν πολλές κατσίκες πάμφθηνες να πουλιούνται. Μαθεύτηκε στο κολχόζ και όρμησαν πολλοί στα γύρω χωριά και στα παζάρια να αγοράσουν γίδες.

[...] Είχα αγελάδα, γίδα, δύο γουρούνια, και πάρα πολλές κόττες που γεννούσαν έξω τα αβγά τους σε θάμνους και χόρτα κοντά στο σπίτι. Κλωσούσαν και έβγαζαν πουλιά και τα φέρνανε στο σπίτι. Ευτυχώς που τα είχαμε αυτά και δεν δυσκόλεψα τη γυναίκα μου και τα παιδιά, στα δύο χρόνια που ήμουν στην Κομματική Σχολή. Ευτυχώς που ταιριάξαμε στην πίστη προς το Κ.Κ.Ε. και πνίγαμε την ανάγκη της έλλειψης του ενός για τον άλλο.

Λίγο πριν τώρα, στη σελίδα 241, διακρίνουμε μια άλλου είδους πίκρα...

Όταν επέστρεψα τον Αύγουστο του 1955 έπρεπε να κάνω κάποια δουλειά. Όλα τα πόστα ήταν πιασμένα. Πήγα απλός εργάτης, φορτοεκφορτωτής, στο εργοστάσιο ξυλείας, και φόρτωνα βαγόνια ξύλα με άλλους εργάτες μαζί. Δεν διαμαρτυρήθηκα σε κανέναν. Παρά τη μεγάλη αναπηρία μου συνέχιζα αδιαμαρτύρητα να δουλεύω χαμάλικη δουλειά. Να ποιοι καθοδηγούσαν στη βάση σε αυτό το ένδοξο κατά τα άλλα Κ.Κ.Ε. που τόσες θυσίες έδωσε ο λαός της Ελλάδας.

Γι' αυτό αγωνίστηκα στην Εθνική Αντίσταση 1941-1945; Γι' αυτό έγινα ολοκαύτωμα στο Δ.Σ.Ε. το 1946-1949; Γι' αυτό με στείλανε στη στρατιωτική σχολή του «500» ενάμιση χρόνο; Γι' αυτό με πήρε η Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε. δύο χρόνια στην Ανώτερη Κομματική Σχολή; Για να καταλήξω να φορτώνω βαγόνια σανίδια, χαμάλης στο κολχόζ; Έτσι θυσιάζονται τα στελέχη ενός κόμματος, ενός κινήματος, και θέλαμε να νικήσουμε;

Με άλλα λόγια: Καλές οι «διαφωτιστικές» παπάρες περί απόκτησης ταξικής

συνείδησης, καλές οι μπαρούφες περί «αδελφосύνης» και «ισότητας», αλλά αρκεί όλα αυτά να μην αφορούν εμάς τους ίδιους, παρά μόνον το πόπολο. Μακριά απ' τον κώλο μας κι όπου θέλει ας μπει. Μέσα σε μια μικρή παράγραφο, συμπυκνωμένη όλη η κομμουνιστική λογική και ηθική...

Ο, επίσης, κομμουνιστής Θωμάς Δρίτσιος, στο βιβλίο του «Γιατί με σκοτώνεις σύντροφε», αναφέρει κι αυτός με πίκρα, τον τρόπο με τον οποίον βίωσαν το «σοσιαλιστικό όνειρο», κάποιοι σύντροφοι πολιτικοί πρόσφυγες του ΚΚΕ:

Στον γερασμένο στο κίνημα και βασανισμένο αγωνιστή Μήτσο Παρτσαλίδη, μέλος του Πολιτικού Γραφείου, μετά την κατασυκοφάντηση και διαγραφή του, η ζαχαριάδικη ηγεσία, τον έστειλε να κόβει ξύλα, σε βαρελάδικο της Φλωρίκας (Ρουμανία).

Ο Ζήσης Ζωγράφος, μέλος της Κ.Ε., γλωσσομαθής και από τις σπάνιες πένες, τυραγνισμένος στην Ακροναυπλία και τ' άλλα στρατόπεδα, έπρεπε να μάθει και τη δουλειά του торναδόρου, στη Βραΐλα, για να βγάλει το ψωμί του.

Στον Πέτρο Ρούσο, που ήταν μέλος κι αυτός της Κ.Ε. ανατέθηκε να μεταφράζει ρώσικα ρομάντσα.

Ο Λεύτερης Αποστόλου, ο γνωστός βετεράνος κομμουνιστής, κυνηγημένος απ' όλες τις σταλινικές ηγεσίες του ΚΚΕ, υποχρεώθηκε, σε προχωρημένη πλέον ηλικία, να δουλέψει στο εργοστάσιο τούβλων «Σολινταριτάτσια», έξω από το Βουκουρέστι.

Ο αείμνηστος Βασίλης Ζάχος, πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της Κ.Ε. του ΚΚΕ, υποχρεώθηκε να σηκώνει σίδερα σε εργοστάσιο της Βουδαπέστης για να συντηρήσει την οικογένειά του.

Την ίδια βαριά δουλειά αναγκάστηκε να κάνει στην Ουγγαρία και το μέλος της

Κ.Ε. Θωμάς Κεφαλάς.

Ο Γιώργης Χουλιάρης (Περικλής) μέλος της Κ.Ε. συνεργάτης και πρωτοπαλίκαρο του Άρη Βελουχιώτη, υποχρεώθηκε να φτιάχνει σκούπες στην Πολωνία για να ζήσει.

Ο Νίκος Ακριτίδης, παλαίμαχος αγωνιστής, μέλος της Κ.Ε., με «παράνομη» δράση στην Ελλάδα και μετά την ήττα του «Δημοκρατικού Στρατού» με σοβαρή αρρώστια στα μάτια, στάλθηκε από τον Κολιγιάννη να εργαστεί σε εργοστάσιο της Ανατολικής Γερμανίας.

Τον Λευτέρη Βοντσά, παλιό αγωνιστή, με υπεύθυνη δουλειά στον Δημοκρατικό Στρατό και για αρκετό διάστημα κομματικό γραμματέα σε οργάνωση του εξωτερικού, η ηγεσία Ζαχαριάδη, τον έστειλε να δουλέψει σε φούρνους «Μαρτέν», παρ' όλο που ήταν γνωστό ότι υπόφερε από το συκώτι του.

Να μην ξεχνάμε, βέβαια, ότι στο τέλος κι ο ίδιος ο Νίκος Ζαχαριάδης, κατέληξε να κόβει ξύλα στη Σιβηρία και παρακαλούσε στη συνέχεια να επιστρέψει στη «μοναρχοφασιστική» Ελλάδα, για να δικαστεί. Προφανές είναι, ότι θεώρησε καλύτερη την ελληνική φυλακή, από τον κομμουνιστικό «Παράδεισο» της «μάνας Σοβιετικής Ένωσης», τον οποίον βίωσε κι αυτός από πρώτο χέρι.

Σκληρό πράγμα, τελικά, η «απόκτηση ταξικής συνείδησης»...